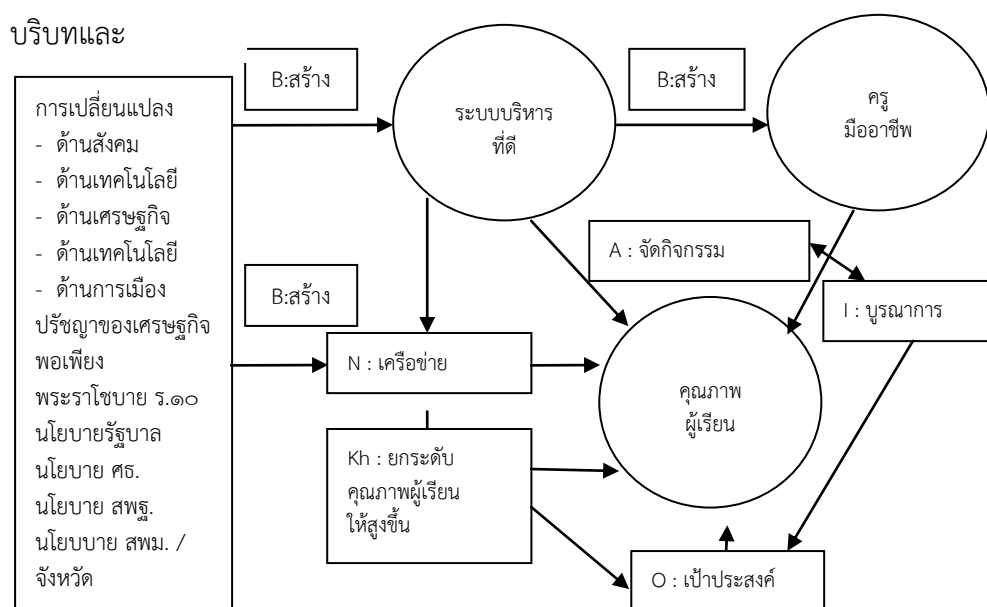

นวัตกรรมบริหารการศึกษา

ออกแบบและพัฒนาโดย นางพรทิพย์ ทานะมัย ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านข่อยวิทยา

ผลงานนวัตกรรมบริหารการศึกษาของโรงเรียนบ้านข่อยวิทยา ชื่อว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตาม BANKHOI MODEL

BANKHOI MODEL : BUILD-ACTION-NETWORK for- KEEP UP QUALITY higher with - OBJECTIVE and -INTEGRATION MODEL พัฒนามาจากกรอบวิสัยทัศน์ในการพัฒนาโรงเรียนของผู้รายงานที่ว่า “สร้างระบบบริหารที่ดี สร้างครูมืออาชีพ สร้างสรรค์คุณภาพผู้เรียน” ผสมกับ แนวคิดทฤษฎีในการบริหารทั่วไป ทฤษฎีบริหารการศึกษา แนวคิดจากการวิจัย บริบทและแนวโน้มทางการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาในศตวรรษที่ ๒๑ สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนบ้านข่อยวิทยาที่ผ่านมา และบริบทของโรงเรียนบ้านข่อยวิทยาในปัจจุบัน นำมาสรุปเป็นกรอบแนวคิด นวัตกรรม แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตาม BANKHOI MODEL มีแผนผังกรอบแนวคิดดังนี้

แผนผังกรอบแนวคิดแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตาม BANKHOI MODEL

B : BUILD หมายถึง สร้างระบบบริหาร (Build Administration System) นำกรอบแนวคิดทฤษฎีเชิงระบบ (System Theory) และวิธีการเชิงระบบ((System Approach) มาใช้ โดยที่ผู้บริหารคำนึงถึงการบริหารการศึกษาตามทฤษฎีระบบ(นพพล โพธิ์เงิน,๒๕๖๐,หน้า ๑๔๕) ที่มีส่วนประกอบที่สำคัญ ๔ ประการ ได้แก่ ๑) ปัจจัยนำเข้า (Input) หมายถึง ทรัพยากรทางการบริหารทุกๆ ด้าน ได้แก่ บุคลากรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์การบริหาร จัดการ และแรงจูงใจ ที่เป็นส่วนเริ่มต้นและเป็นตัวจักรสำคัญในการปฏิบัติงานขององค์กร ๒) ปัจจัยกระบวนการ (Process) คือ การนำปัจจัยหรือทรัพยากรทางการบริหารทุกประเภท มาใช้ในการดำเนินงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ เนื่องจากในกระบวนการจะมีระบย่อย ๆ รวมกันอยู่หลายระบบครบวงจร ตั้งแต่การบริหาร การจัดการ การนิเทศ การวัดและการประเมินผล การติดตามตรวจสอบ เป็นต้น เพื่อให้ปัจจัยทั้งหลายเข้าไปสู่กระบวนการได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ๓) ผลลัพธ์ (Product or Output) เป็นผลที่เกิดจากกระบวนการของการนำปัจจัยมาปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิผล ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ๔) ผลกระทบ (Outcome or Impact) เป็นผลที่เกิดขึ้น ภายหลังจากผลลัพธ์ที่ได้ ซึ่งอาจเป็นสิ่งที่คาดหวัง หรือไม่เคยคาดคิดมาก่อนว่าจะเกิดขึ้นก็ได้ ทฤษฎีระบบให้ความสำคัญกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

นำแนวคิดเกณฑ์คุณภาพของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(OBECQA) ในเรื่องการให้ความสำคัญกับกระบวนการดำเนินงาน

ผู้บริหารใช้ระบบการนำองค์กร(LEADERSHIP SYSTEM) ซึ่งระบบการนำองค์กร คือ ๑) วิธีการนำองค์กร อย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการที่ถูกใช้ทั่วทั้งโรงเรียน ๒) เป็นรากฐานสำหรับการตัดสินใจที่สำคัญ ๓) เป็น กระบวนการในการตัดสินใจและนำผลการตัดสินใจไปสื่อสารและปฏิบัติ ซึ่งระบบการนำองค์กร ประกอบด้วยโครงสร้างและกลไกในการตัดสินใจ การทำให้งานสำเร็จ การสื่อสาร ๒ ทิศทาง การเลือกและการพัฒนาผู้นำ การเสริมสร้างค่านิยม การประพฤติปฏิบัติ อย่างมีจริยธรรม ทิศทาง และความคาดหวังต่อผลการดำเนินการ ระบบการนำองค์กรที่มีประสิทธิผลต้องคำนึงถึงความสามารถและความต้องการของบุคลากร นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอื่น และต้องตั้งความคาดหวังต่อผลการดำเนินการ และการปรับปรุงผลการดำเนินการให้สูง ระบบการนำองค์กรสร้างความภาคภูมิใจและการทำงานเป็นทีม โดยขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์และค่านิยม รวมทั้งการมุ่งไปสู่เป้าประสงค์ของโรงเรียน ระบบการนำองค์กรกระตุ้นและสนับสนุนความคิดริเริ่ม การสร้างนวัตกรรมและการเสี่ยงที่เหมาะสม การจัดโครงสร้างสายการบังคับบัญชาตามเจตจำนงและหน้าที่ ระบบการนำองค์กรที่มีประสิทธิผลต้องมีกลไกที่ผู้นำใช้ในการประเมินตนเอง การรับข้อมูลป้อนกลับและการปรับปรุง (สำนักบริหารงานกรมมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน,๒๕๕๙ , หน้า ๑๑๑)

ผู้บริหารสร้างครุมืออาชีพให้มีความรักและเชื่อมั่นในสถาบัน มีศักยภาพในการปฏิบัติงานอย่างสร้างสรรค์
ผู้บริหารสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ร่วมจัด ร่วมสนับสนุนและพัฒนาสถานศึกษา

A : ACTION หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ใช้วงจรคุณภาพเป็นตัวขับเคลื่อน โดยจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ทั้งที่เป็นกิจกรรมตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนและกิจกรรมตามนโยบาย กิจกรรมต่างๆจะสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ กลยุทธ์และแผนงานของโรงเรียน ซึ่งจากวิสัยทัศน์ส่วนตนของผู้รายงาน ได้นำมาถ่ายทอดวิสัยทัศน์และหลอมรวมเป็นวิสัยทัศน์ร่วม ได้วิสัยทัศน์ของโรงเรียน ดังนี้

วิสัยทัศน์ของโรงเรียน : เป็นองค์กรแห่งปัญญา ก้าวหน้าทันเทคโนโลยี สร้างเด็กดีสู่สังคมโลก
นำมากำหนดพันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ และแผนงาน เพื่อนำลงสู่การปฏิบัติ ดังนี้

พันธกิจ

๑. พัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย คุณธรรม คุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีความสุจริต ยึดหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม สืบสานศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทย และมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน

๒. พัฒนาผู้เรียนให้มีศักยภาพเป็นพลโลก (เป็นเลิศทางวิชาการ สื่อสารได้อย่างน้อยสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคมโลก)

๓. พัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ตามเจตนารมณ์ของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและเทียบเคียงมาตรฐานสากล

๔. พัฒนาครูให้มีประสิทธิภาพด้านการจัดการเรียนรู้ การวิจัย การใช้เทคโนโลยี การดูแลช่วยเหลือนักเรียน และเป็นแบบอย่างที่ดี ด้านคุณธรรม จริยธรรม ความสุจริต การมุ่งผลสัมฤทธิ์ การบริการที่ดี การพัฒนาตนเอง และการทำงานเป็นทีม

เป้าประสงค์

๑. ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา

๒. สถานศึกษาให้บริการทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและคุณภาพ

๓. ครูมีศักยภาพและสมรรถนะเพียงพอต่อการจัดการศึกษาที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

๔. สถานศึกษาบริหารทุนและทรัพยากรทางการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

๕. ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

กลยุทธ์

๑. สร้างความเข้มแข็งของระบบประกันคุณภาพภายใน
๒. สร้างความสัมพันธ์กับชุมชน
๓. การพัฒนาคุณลักษณะและสมรรถนะผู้เรียน
๔. พัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
๕. การส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ
๖. การพัฒนาครู
๗. การพัฒนาระบบควบคุมองค์กร

แผนงาน

๑. พัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในศึกษา
๒. สร้างความร่วมมือในการพัฒนางานกับทุกภาคส่วน
๓. ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
๔. พัฒนาคุณลักษณะและสมรรถนะผู้เรียน
๕. พัฒนาระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
๖. ส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ
๗. ส่งเสริมและพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา
๘. พัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษา

N : NETWORK หมายถึง เครือข่ายความร่วมมือ การมีส่วนร่วม การระดมทรัพยากรทางการศึกษา ภาคประชาสังคมต่างๆ ใช้ทฤษฎีการบริหารแบบมีส่วนร่วม ใช้หลักการสร้างความร่วมมือ โดยการ ปรับตัวยืดหยุ่น มุ่งการสื่อสาร ประสานสัมพันธ์ ร่วมกันทุกฝ่าย (ศูนย์บริหารโครงการหนึ่งอำเภอหนึ่งโรงเรียนในฝัน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๔๗, หน้า ๕๘-๗๙)

Kh : KEEP UP QUALITY higher หมายถึง สร้างสรรค์คุณภาพ ยกกระดับคุณภาพของนักเรียนให้สูงขึ้น สร้างนักเรียนเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ เป็นคนดี มีปัญญาและมีความสุข มีนิสัยใฝ่เรียนรู้ รักการอ่าน การค้นคว้า สามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง เป็นคนดีมีคุณธรรม มีจิตอาสา รู้จักคิดวิเคราะห์ มีทักษะการดำรงชีวิตในสังคมยุคใหม่ ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการเรียนรู้ สร้างงานสร้างอาชีพ สามารถนำเสนอผลงานได้อย่างสร้างสรรค์ สืบสานวิถีวัฒนธรรมไทยอย่างมั่นใจในตนเอง

ใช้กระบวนการวงจรคุณภาพในการขับเคลื่อน P-D-C-A

ใช้การเทียบเคียง Benchmark กับองค์กรที่มีคุณภาพ

ใช้กระบวนการดำเนินการ ของ OBECQA หรือ SCQA กำหนดขั้นตอนการดำเนินการ

ใช้ระบบประกันคุณภาพการศึกษา

O : OBJECTIVE หมายถึง วัตถุประสงค์ เป้าหมาย ผลการดำเนินงาน ผลสัมฤทธิ์ ประโยชน์ที่ได้รับ

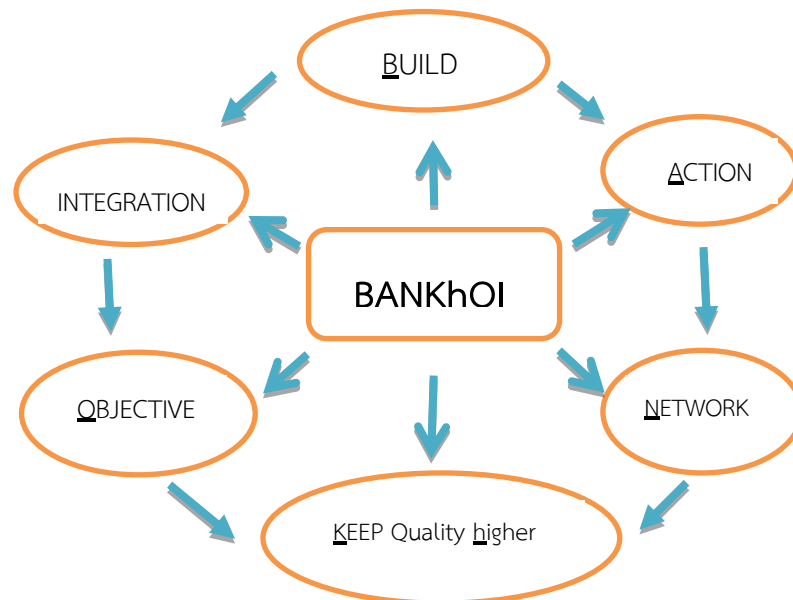
พัฒนาสู่โรงเรียนที่มีคุณภาพหรือโรงเรียนที่มีประสิทธิผล มีสภาพแวดล้อมและบรรยากาศที่อบอุ่น ปลอดภัย เอื้อต่อการเรียนรู้ ผู้ปกครองและชุมชนร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมประเมิน ร่วมปรับปรุงแก้ไขและร่วมยินดีในความสำเร็จ โรงเรียนที่มีคุณภาพจะเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ซึ่งมีลักษณะ ๑๐ ประการ คือ ๑) มีความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน ๒) ความเป็นองค์กรวิชาชีพ ๓) มีการตัดสินใจร่วมและการมีส่วนร่วม ๔) มีกลุ่มการบริหารตนเองและการติดต่อสื่อสารที่ดี ๕) มีการมุ่งใจเพื่อการพัฒนา ๖) มีผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงหรือผู้นำแบบเปลี่ยนสภาพ ๗) มีวัฒนธรรมและบรรยากาศองค์กรที่สร้างสรรค์ ๘) มีการบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงและนวัตกรรม ๙) มีการบริหารหลักสูตรและการสอนที่ดี และ ๑๐) มีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

โรงเรียนที่มีประสิทธิผล จะบรรลุผลสำเร็จในการจัดการศึกษา ความมีคุณภาพนั้นเกิดขึ้นจากกระบวนการจัดการศึกษาที่มีคุณภาพของโรงเรียน มีความสอดคล้องกันระหว่างระบบการบริหาร ระบบการจัดการเรียนการสอน

ระบบการวัดผลประเมินผลการเรียน ระบบประกันคุณภาพการศึกษาตลอดจนระบบที่สนับสนุนให้ความช่วยเหลือในรูปแบบคือเครือข่ายต่างๆ

I : INTEGRATION หมายถึง การบูรณาการเป็นการประสานกลมกลืนกันของแผน กระบวนการ สารสนเทศ การจัดสรรทรัพยากร ชีตความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร การปฏิบัติการ ผลลัพธ์และการวิเคราะห์ เพื่อสนับสนุนเป้าประสงค์ที่สำคัญขององค์กร การบูรณาการที่มีประสิทธิผลเป็นมากกว่าความสอดคล้องไปในแนวทางเดียวกัน และจะสำเร็จได้ก็ต่อเมื่อการดำเนินการของแต่ละองค์ประกอบภายในระบบการจัดการผลการดำเนินการขององค์กรมีการปฏิบัติที่เกี่ยวข้องกันเป็นหนึ่งเดียวอย่างสมบูรณ์ (สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, ๒๕๕๙ , หน้า ๑๑๐)

ใช้การบูรณาการพันธกิจหรือบูรณาการการทำงานหรือทำงานแบบบูรณาการ หมายถึงดำเนินงานในเรื่องเดียวกันแล้วตอบสนองหลายกิจกรรม/ งาน/ โครงการ/ แผนงาน/ กลยุทธ์และสนองหลายนโยบาย โดยคำนึงถึงเป้าประสงค์/วัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนเป็นหลัก

แผนผังแสดงความสัมพันธ์ขององค์ประกอบของ BANKhOI MODEL

การนำนวัตกรรม แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาตาม BANKhOI MODEL ไปใช้

โดยนำไปจัดกิจกรรมของโรงเรียนตามแผนงาน โครงการของแผนปฏิบัติการประจำปี ๒๕๖๒ และกิจกรรมที่สนองนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยคำนึงถึงเป้าประสงค์ของการจัดการศึกษาของโรงเรียน เป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนในด้านต่างๆ โดยทำงานในเชิงบูรณาการ ภายใต้การสนับสนุนของเครือข่ายความร่วมมือ

พรทิพย์ ทานะมัย
ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านข่อยวิทยา